

eller anden Maade skadede privates Interesse, skulde Staten give Erstatning. Det er jo Konsekvensen af dette Lovforslag. Her griber Staten ind og siger: vi ville have Erstatning, fordi vi, Samfundet, anlægge denne Jernbane, du har saa og saa megen Fordel af den, og nu skal du afgive saa og saa meget af denne Fordel. Men den samme Jernbane skader muligvis en hel Del andre Mennesker, og til dem siger Staten jo: til Trods for, at du lider Skade af denne Jernbane, give vi dig ikke noget! Det forekommer mig, at man her ikke ganske tager Konsekvensen af de Teorier, man ellers søger at gennemføre.

I og for sig rammes jo den Værdistigning, der finder Sted, allerede ved den nuværende Beskatning gennem Ejendoms-skyld. Derom er der jo ingen Tvivl, den faar sit første Smæk der. Stiger en Ejendom i Værdi som Følge af disse Jernbanelove, faar den en forhøjet Ejendoms-skyld, men nu skal den altsaa ogsaa have denne Ekstraskat. Det forekommer mig nu, at det, der vil være allervanskeligst at bedømme — selv om man gaar ud fra, at det er retfærdigt o. s. v., hvad jeg altsaa ikke kan erkende —, er, hvad der virkelig skyldes det vedkommende Jernbaneanlæg. Jeg vil slet ikke tale om det, som den ærede sidste Taler var inde paa og med Rette gjorde gældende, at det i og for sig er overordentlig vanskeligt at sige, hvor langt Virkningen strækker sig, hvor langt ud man skal gaa. Jeg slutter mig ganske til den ærede sidste Talers Krav om, at hvis man skal ind paa dette, maa man have en ensartet Kommission for hele Landet til at sige, at i det og det Omfang skal man ud, thi der er ingen Mening i at have en Masse forskellige Kommissioner og det ene Sted gaa langt ud med Værdistigningen og det andet Sted kort ud. Det er ganske rigtigt, som den sidste ærede Taler sagde, at skal der være Mening i det, bør man have en samlet Kommission for hele Landet til at sige, i hvilket Omfang et vist Jernbaneanlæg i Virkeligheden har gavnet den paagældende Ejer. Men selv om man faar en saadan Kommission for hele Landet, vil det være et uhyre vanskeligt Arbejde at sige, hvor langt man skal gaa ud, og endnu vanskeligere vil det være at bedømme, i hvilken Grad Anlægget har Del i den Stigning, der nu muligvis er paa en vis Ejendom. Der kan være mange andre Aarsager til, at Ejendommen stiger, ogsaa Aarsager, som hidrøre fra Tiden inden Anlæggets Paabegyndelse, men virke

i den Tid, hvor Anlægget finder Sted. Bedømmelsen er altsaa overordentlig vanskelig. Jeg tror egentlig ikke, at den lader sig gøre med nogen Grad af Retfærdighed. Naturligvis er det ogsaa ganske uretfærdigt nu at begynde paa en saadan Værdistigningsskat, naar den ikke er bleven paalagt ved tidligere Baneanlæg, som gik gennem Egne, der vare gode og vistnok havde langt mere Fordel af Anlægene, end disse Egne ville faa. Naar de andre Egne ikke have betalt noget som helst, vil det være ganske uretfærdigt nu at begynde paa dette System overfor Egne af langt ringere Værdi og i og for sig fattigere. Man taler om det udmærkede Resultat, der viste sig ved Slangrupbanen, hvor man ikke kunde komme igennem uden ved en Værdistigning. Det var et ganske andet Forhold. Der bleve alle Grundejerne enige om frivilligt at paatage sig en saadan Beskatning. Hvis man kunde komme derhen, at det blev en frivillig Sag, var det noget ganske andet, men her er det en Lovbestemmelse, som Talen er om.

Jeg skal for øvrigt ikke komme ind paa Enkeltheder, de ville jo blive drøftede i et Udvalg. Men man vil naturligvis sige til mig, naar jeg ikke stiller mig synderlig sympatisk overfor dette Lovforslag: Det kan ikke hjælpe, du har stemt for denne velsignede § 14 i sin Tid, nu maa du døje det og tage dette. Men det er jo i og for sig ikke nødvendigt. Hvis man kommer til det Resultat, at hele dette Skridt maatte man helst være fri for, kan man jo endnu forandre den Bestemmelse. Jeg ser ikke rettere, end at det er meget tvivlsomt, hvorvidt man skal give et Lovforslag som dette sin Tilslutning. Jeg kan i Modsætning til den sidste ærede Taler ikke se rettere, end at vi her ere inde paa Begyndelsen til en georgeistisk Lovgivning, som jeg ikke sympatiserer med.

Tolderlund: Efter den udførlige Redegørelse, som det ærede 1ste Medlem for 2den Kreds (Bramsen) har givet Tinget, dels for sin Virksomhed i Kommissionen, dels for det Syn, han for Tiden har paa Sagen, er det ret vanskeligt at komme ind paa en Diskussion om Sagen, især naar man tidligere i Grunden har hyldet et andet Princip, navnlig været Modstander af den forlods Beskatning og foretrukket Beskatningen bagefter. Imidlertid er der kommet saa vægtige Udtalelser fra det ærede Medlem, at man maa tage under Overvejelse, om man i saa Henseende kan forandre sit Standpunkt. Det har jo vist